

UCHWAŁA NR XXI/228/21
RADY POWIATU WROCŁAWSKIEGO

z dnia 29 września 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych
dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2021 – 2026**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z 2021 r. poz. 1038) i art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)

Rada Powiatu Wrocławskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2021 - 2026, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wrocławskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Przewodniczący Rady
Powiatu Wrocławskiego*

Piotr Chmurzyński

Załącznik do Uchwały Nr XXI/228/21

Rady Powiatu Wrocławskiego

z dnia 29 września 2021 r.

Powiatowy Program
Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych
dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie
w Powiecie Wrocławskim
na lata 2021-2026

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wrocław 2021

Spis treści

I. Wstęp	1
II. Ocena realizacji Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2016-2020.....	1
III. Założenia programowe	3
IV. Cele programu	5
V. Realizacja Programu	6
1. Czas realizacji Programu	6
2. Sposób i formy realizacji Programu	6
3. Adresaci Programu.....	9
4. Nabór i selekcja uczestników Programu	10
5. Zasady uczestnictwa oraz kryteria ukończenia Programu.....	10
6. Realizator Programu.....	11
7. Miejsce realizacji Programu	12
8. Partnerzy Programu	12
VI. Źródła finansowania Programu.....	12
VII. Monitoring i ewaluacja.....	12
VIII. Zagrożenia realizacji Programu i zakończenie	14

I. Wstęp

Realizacja Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim, zwanego dalej „Programem”, jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat. Obowiązek realizacji programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określony został przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2021 poz. 1249).

Opracowanie i realizacja Programu wynikają także z założeń Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim na lata 2021-2026. Program opracowany został z uwzględnieniem „Materiałów instruktażowych dla podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”, opracowanych przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu w 2018 r.

Program ten stanowi element całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest uzupełnieniem różnych form interwencji prawnych oraz administracyjnych podejmowanych wobec osób stosujących przemoc. Ukierunkowany jest na zmianę postaw i zachowań osób stosujących przemoc. W oczekiwanim rezultacie oddziaływania korekcyjno – edukacyjne doprowadzą do zmniejszenia ryzyka wystąpienia agresywnych zachowań oraz zwiększenia możliwości do samokontroli u osób stosujących przemoc. Efektem mają być konstruktywne, pozbawione przemocy, sposoby radzenia sobie w codziennych sytuacjach, w których do tej pory stosowana była przemoc.

II. Ocena realizacji Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2016-2020

Program był realizowany w latach 2016 – 2020 zgodnie z modelem społeczno-kulturowym opartym na modelu patriarcalnym, który zakłada, że sprawcami przemocy w rodzinie są mężczyźni, którzy w procesie wychowania i socjalizacji nauczyli się postrzegać przemoc, jako akceptowane kulturowo narzędzie wywierania wpływu i sprawowania kontroli w relacjach intymnych. Program realizujący założenia tego modelu to tzw. „Program z Duluth”.

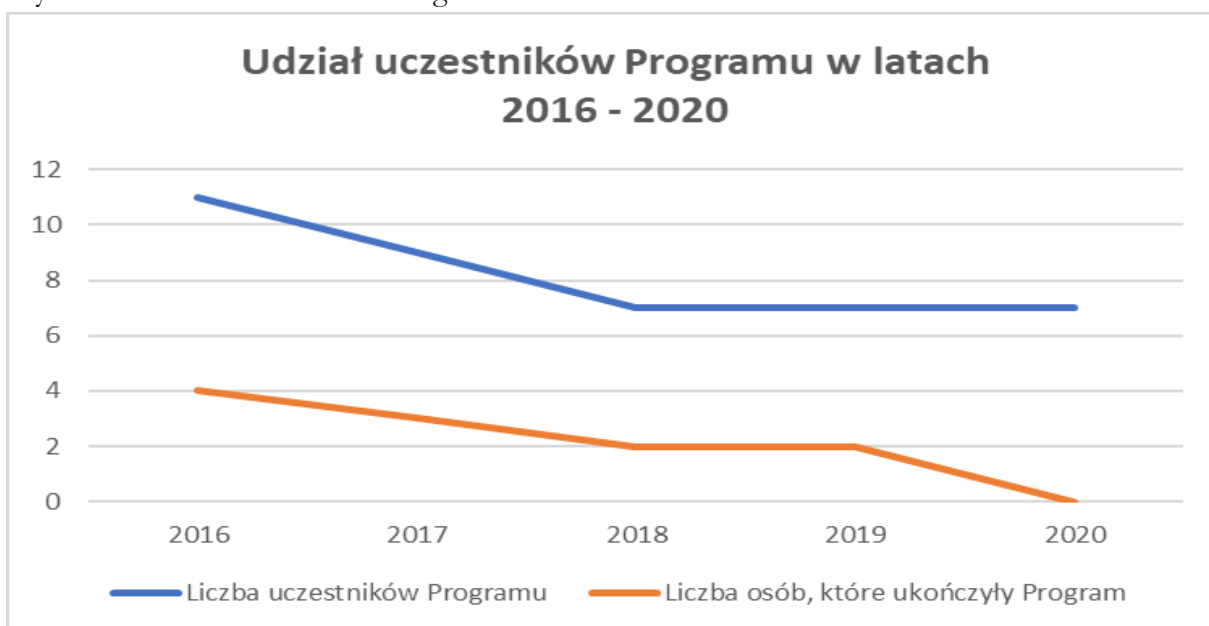
W Programie przez pięć lat (w latach 2016 - 2020) wzięło udział łącznie 41 uczestników, natomiast ukończyło go 11 osób. Liczbę uczestników Programu w poszczególnych latach

prezentuje poniższa Tabela nr 1. W roku 2016 wzięło udział 11 osób, ukończyły 4 osoby. W roku 2017 uczestników było 9 – ciu, a ukończyły Program 3 osoby. W latach 2018 i 2019 uczestniczyło w Programie po 7 osób i ukończyły go po 2 osoby. W roku 2020 do udziału w Programie zgłosiło się łącznie 7 osób, jednak nikt nie ukończył Programu.

Tabela 1. Liczba uczestników Programu w latach 2016 – 2020

	2016	2017	2018	2019	2020	Ogółem
Liczba uczestników Programu	11	9	7	7	7	41
Liczba osób, które ukończyły Program	4	3	2	2	0	11

Wykres 1. Liczba uczestników Programu w latach 2016 - 2020

Analiza powyższych danych dowodzi, że w latach 2016 - 2020 z roku na rok zmniejszała się liczba uczestników, co obrazuje Wykres nr 1. Mniej niż 10% uczestników wykazywało się zaangażowaniem i frekwencją, które umożliwiały jego faktyczne ukończenie. Pozostała liczba osób nie ukończyła Programu, co prawdopodobnie wynikało z poczucia niskiej motywacji bądź motywacji zewnętrznej oraz braku gotowości do zmiany, a tym samym przyznania się do stosowania przemocy wobec najbliższych.

W obliczu tendencji spadkowej uczestnictwa i liczby osób kończących Program, można rozważyć w kolejnych latach realizacji Programu, otwarcie się na potrzeby osób osadzonych w zakładach penitencjarnych. Jest to grupa, która ma potencjalnie największe szanse, aby najbardziej skorzystać z założeń oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Przebywający w warunkach zakładu karnego sprawcy przemocy, mogą mieć większą motywację do uczestnictwa w Programie i są duże szanse na to, że będą go kończyć z powodzeniem.

Szczegółowa diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie zawarta jest w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wrocławskim opracowanym na lata 2021 – 2026.

III. Założenia programowe

Podstawę prawną do opracowania i realizacji Programów stanowią:

- art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (Uchwała Rady Ministrów Nr 16 z dnia 1 lutego 2021 r.),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259).

Podstawowym priorytetem Programu powinno być zapewnienie bezpieczeństwa osobom, doświadczającym przemocy w rodzinie, poprzez powstrzymanie osób, które te przemoc stosują. Należy zadbać o to, aby Program przyczynił się do faktycznych zmian w postawach i zachowaniach, oraz do wzrostu poczucia odpowiedzialności za własne czyny. Ważnym aspektem jest także to, żeby osoby stosujące przemoc w rodzinie, uczestniczące w Programie, były traktowane w sposób nienaruszający ich godności.

Założenia do tworzenia niniejszego Programu opierają się na aktualnym stanie wiedzy na temat przemocy w rodzinie i prowadzą do następujących wniosków:

- przemoc w rodzinie ma uwarunkowania kulturowe – może być tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy ludzi, a także jest zakorzeniona we wzorach postępowania przekazywanych

z pokolenia na pokolenie,

- przemoc w rodzinie jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla osoby stosującej przemoc,
- przemoc w rodzinie jest szkodliwym i raniącym nadużyciem siły i władzy oraz dąży do kontrolowania i zniewolenia osoby zależnej,
- stosowanie przemocy nie może być usprawiedliwione stwierdzeniem, że była ona skutkiem prowokacji ze strony osoby doświadczającej przemocy,
- stosowanie przemocy jest wyborem, za który osoba stosująca przemoc ponosi odpowiedzialność moralną i prawną,
- niestosowania przemocy w rodzinie można się nauczyć.

Biorąc pod uwagę powyższe założenia niniejszy Program opiera się na następujących rozwiązaniach:

- ✓ edukacji na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy,
- ✓ rozpoznawaniu i zmianie systemu przekonań i postaw osobistych,
- ✓ promocji wartości i idei wspierających godność osoby, równość płci, dobro rodziny oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje i gotowość ochrony słabszych,
- ✓ korygowaniu postaw i zachowań związanych z przemocą,
- ✓ uczeniu umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.

Podsumowując, w Programie zakłada się przede wszystkim to, że przemoc jest zachowaniem nieakceptowanym, którego nic nie usprawiedliwia. Za agresywne czyny odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc, która nie odpowiada za normy wychowania, wśród których dorastała. Zatem, osoby stosujące przemoc w rodzinie muszą zostać poddane edukacji i oddziaływaniom korekcyjnym. Stosowanie odpowiednich oddziaływań edukacyjno – korekcyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie pozwala na zmniejszenie poziomu agresji, wzmacnianie i doskonalenie umiejętności komunikacji oraz relacji partnerstwa i szacunku wobec bliskich.

IV. Cele programu

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie mają na celu:

- powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy,
- uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współzycia w rodzinie,
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie,
- zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych,

Cele są tożsame z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259).

Należy zaznaczyć, że realizując powyższe cele Programu, nie można pominąć zasady ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc. W żadnym przypadku nie dopuszcza się przejawów akceptacji idei współodpowiedzialności osoby krzywdzonej, za przemoc stosowaną wobec niej.

Cel podstawowy ukierunkowany jest na rozpoznanie i zmianę zachowań oraz postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Program nie jest jednak formą osobistej psychoterapii sprawcy, a jedynie koryguje jego niepożądane i szkodliwe zachowanie, postawy.

Wskaźniki realizacji celów zawarte są w rocznym sprawozdaniu z realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, stanowiącym załącznik nr 2 do opublikowanych przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki Materiałów instruktażowych dla podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

V. Realizacja Programu

1. Czas realizacji Programu

Program będzie realizowany w latach 2021 – 2026. Zakłada się jedną edycję Programu w danym roku. Na rok 2021 zaplanowano przygotowanie materiałów, opracowanie i promocję przedmiotowego Programu.

2. Sposób i formy realizacji Programu

Cele Programu będą realizowane podczas zajęć grupowych lub indywidualnych, na których planuje się:

✓ Edukację w zakresie:

- analizy zjawiska przemocy domowej i jej wpływu na funkcjonowanie rodziny,
- funkcjonowania rodziny uwikłanej w zjawisko uzależnień (od alkoholu, narkotyków, itp.) i wychodzenia rodziny z trudnych doświadczeń,
- zaspokajania potrzeb i wychowania dzieci,
- ułożenia prawidłowych relacji w rodzinie z zachowaniem szacunku, bez przemocy,
- idei równości płci, praw kobiet, przeciwdziałania seksizmowi i kulturowym stereotypom promującym męską dominację.

Przekazywanie wiedzy odbywa się w sposób aktywizujący uczestników (m. in. w czasie prowadzenia otwartej dyskusji oraz odwoływania się do indywidualnych doświadczeń).

✓ Treningi:

- zastępowania agresji zachowaniami alternatywnymi,
- zachowań asertywnych,
- umiejętności rozwiązywania konfliktów.

✓ Praktyczne ćwiczenie umiejętności:

- samokontroli,
- zgodnego współżycia w rodzinie,
- konstruktywnego wyrażania uczuć przyjemnych i nieprzyjemnych,
- rozwiązywania trudnych sytuacji rodzinnych,
- korzystania z pomocy instytucji w razie potrzeby.

Program realizowany będzie w oparciu o Model Duluth lub Terapię Skoncentrowaną na Rozwiązaniach. W pracy z osobami stosującymi przemoc w Modelu Duluth zakłada się, że sprawcami przemocy w rodzinie są mężczyźni, którzy w procesie wychowania i socjalizacji nauczyli się postrzegać przemoc, jako akceptowane kulturowo narzędzie wywierania wpływu i sprawowania kontroli w relacjach. W tym paradygmacie przemoc rozumiana jest jako specyficzny aspekt relacji między mężczyznami i kobietami, związany z dążeniem do władzy, dominacji i kontroli. Oddziaływania dla osób stosujących przemoc, prowadzone w tym modelu, są oparte na rygorystycznie zorganizowanych formach obowiązkowego uczestnictwa w sesjach edukacyjnych, których celem jest:

- ✓ uświadomienie osobom stosującym przemoc, czym jest przemoc,
- ✓ uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
- ✓ naukę rozpoznawania u siebie, sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowanie przemocowe,
- ✓ opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy,
- ✓ nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie bez użycia agresji,
- ✓ naukę partnerskiego układania stosunków w rodzinie,
- ✓ uczenie się korzystania z pomocy innych,
- ✓ naukę konstruktywnego wyrażania uczuć.

Równoległą metodą, mającą zastosowanie w pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie, jest Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach (TSR). W tym modelu pracy szczególnie ważne jest koncentrowanie się na zasobach i poszukiwanie skutecznych rozwiązań sytuacji, które jednocześnie będą akceptowane społecznie. TSR ma zastosowanie w pracy indywidualnej i grupowej.

Edycja Programu będzie realizowana w danym roku, w łącznym (maksymalnym) wymiarze 80 godzin. Godzina zajęć liczona jest jako minimum 45 minut bezpośrednich oddziaływań na uczestników Programu, natomiast pozostały czas godziny zegarowej zostanie wykorzystany na stworzenie i uporządkowanie dokumentacji z zajęć. Zajęcia prowadzone będą w formie minimum 60 godzin zajęć grupowych i maksymalnie 10 spotkań indywidualnych, w tym tzw. kwalifikacyjnych, w wymiarze 20 godzin (po 2 godziny każde spotkanie). Szczegółowy harmonogram zajęć indywidualnych i grupowych zostanie uzgodniony z trenerami prowadzącymi Program.

Planuje się następujące etapy realizacji Programu w danej edycji:

- a) 1 spotkanie indywidualne – kwalifikacyjne, po 2 godziny z każdym uczestnikiem Programu,
- b) 1 spotkanie grupowe w tygodniu, po 3 godziny zegarowe każde, 20 zajęć, łącznie 60 godzin.

Podczas spotkania indywidualnego trener przeprowadzi wstępną diagnozę sytuacji uczestników, istotną dla procesu korekcyjnego, m.in.:

- rozpoznanie i analizę sytuacji rodzinnej, zawodowej, związanej ze stosowaniem przemocy przez uczestnika,
- wywiad z uczestnikiem,
- diagnozę cech osobistych, np. za pomocą odpowiednich kwestionariuszy,
- diagnozę dotyczącą postaw wobec przemocy.

Formy pracy na zajęciach grupowych wykorzystywane podczas trwania Programu to:

- mini wykłady (przekazane w dostępny sposób, wzrost świadomości),
- projekcja filmów, case study (praca na przykładzie, wzrost świadomości),
- praca analityczna dotycząca własnych zachowań (wzrost samoświadomości, prowadząca do autorefleksji i zmiany postaw),
- praca warsztatowa (treningi i praktyczne ćwiczenie celem nabycia konkretnych umiejętności i/lub postaw).

Pogłębiona diagnoza osoby stosującej przemoc w rodzinie będzie realizowana poprzez prowadzenie przez trenerów indywidualnej karty przebiegu Programu danego uczestnika. Przewiduje się objąć rocznie Programem grupę otwartą, 10 osobową.

Program prowadzony w oparciu o Metodę Duluth zakłada 2 trenerów do prowadzenia zajęć grupowych, w tym 1 trener do prowadzenia zajęć indywidualnych – kwalifikacyjnych. W przypadku prowadzenia Programu z wykorzystaniem Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach, osoba prowadząca musi posiadać certyfikat lub być w procesie certyfikacji, zgodnie z kryteriami opracowanymi przez Polskie Stowarzyszenie Terapeutów Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach. W obu przypadkach trenerzy spełniają kryteria zawarte w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r., wg którego oddziaływania może prowadzić osoba, która spełniać będzie łącznie następujące warunki:

- a) ukończyła studia wyższe magisterskie na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo - wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku

- uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji,
- b) posiada zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,
 - c) ma udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto trenerzy zobowiązani są do odbycia w trakcie realizacji Programu, co najmniej 15 godzin superwizji grupowych (ok. 3 spotkań). Trenerzy zapewniają również materiały edukacyjne dla uczestników oraz przygotowują zajęcia i merytoryczne konspekty, które będą realizowane zgodnie z celami określonymi w Programie. Z przeprowadzonych zajęć trenerzy sporządzają kontrakt z uczestnikiem, listy obecności uczestników i sprawozdania merytoryczne - po każdych zajęciach. Ponadto, trenerzy prowadzą indywidualne karty przebiegu Programu, niezbędne do diagnozy pogłębionej uczestnika. Dodatkowo, trenerzy przeprowadzą w ramach realizowanego monitoringu wśród uczestników, przed i po realizacji Programu, ankietę dotyczącą postaw wobec przemocy na potrzeby realizatora prowadzącego ewaluację Programu. Ankieta zostanie sporządzona w ramach współpracy, w konsultacji realizatora Programu z trenerami.

3. Adresaci Programu

Program kierowany jest do osób stosujących przemoc w rodzinie. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. adresatami oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych są w szczególności:

- osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywające karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych;
- osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychoaktywnych, dla których oddziaływania korekcyjno – edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
- osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym (np. zostaną zmotywowane przez pracowników socjalnych, kuratorów, terapeutów, pracowników ośrodków interwencji kryzysowej lub inne osoby,

które powzięły wiadomość o stosowaniu przez nich przemocy wobec osób najbliższych).

4. Nabór i selekcja uczestników Programu

Nabór uczestników do Programu pozostaje w ścisłej współpracy z instytucjami lokalnymi funkcjonującymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Biorąc pod uwagę grupę docelową, do której Program jest kierowany, w szczególności przewiduje się współpracę z zakładami karnymi, zarówno w obszarze naboru uczestników, jak również miejsca jego realizacji.

Zasadniczym warunkiem przyjęcia do Programu, jest uznanie przez osoby stosujące przemoc, faktu jej stosowania we własnej rodzinie. Osoby stosujące przemoc, wobec których rozpoznawane jest uzależnienie od alkoholu, substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych, powinny w pierwszej kolejności być kierowane na terapię uzależnienia.

Do Programu nie przyjmuje się:

- osób zmagających się z chorobą psychiczną, w chwili chęci przystąpienia do Programu,
- osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków lub hazardu, z wyłączeniem osób, które nie przeszły lub nie są w trakcie podstawowego cyklu terapii uzależnień,
- osób, które nie posiadają pełnej zdolności do czynności prawnych.

Odmowa uczestnictwa w Programie następuje w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego, prowadzonego w trakcie spotkania indywidualnego.

Uzyskane informacje objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo. W pierwszej fazie uczestnictwa w Programie pożądane jest uzyskanie i opracowanie informacji o funkcjonowaniu każdego z uczestników i jego sytuacji życiowej oraz o specyfice przemocy, której był sprawcą.

5. Zasady uczestnictwa oraz kryteria ukończenia Programu

W ramach Programu powinny być opracowane zasady uczestnictwa, w formie kontraktu podpisywanego przez uczestników. Kontrakt z uczestnikiem sporządzi prowadzący Program.

1. Kontrakt powinien zawierać:

- formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylenie się od udziału w Programie,
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań, w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji

psychoaktywnych,

- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie.

Ponadto kontrakt powinien zawierać informacje o monitorowaniu sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika Programu.

2. Wobec osób, których uczestnictwo w Programie związane jest z decyzją Sądu, Policji lub Prokuratury, stosuje się powiadamianie tych organów o:

- przystąpieniu osoby stosującej przemoc do Programu,
- każdej sytuacji uchylania się od udziału w Programie,
- zakończeniu uczestnictwa w Programie.

3. Fakt uczestnictwa w Programie osób dobrowolnie zgłaszających się jest objęty tajemnicą.

4. Osobom kończącym uczestnictwo w Programie, nie wydaje się zaświadczeń ani certyfikatów, chyba że Sąd, kurator lub inny podmiot pisemnie będzie wnioskować o taką informację. Wówczas trener powinien opracować informację dotyczącą uczestnika Programu, którą następnie realizator przekazuje do odpowiedniej instytucji. Informacja może zawierać: frekwencję, aktywność i ocenę postępów uczestnika.

5. Za kryterium ukończenia Programu przez uczestników przyjmuje się: frekwencję w zajęciach oraz aktywność. Frekwencja pozwalająca na ukończenie Programu zakłada dwie nieobecności w całej edycji, natomiast aktywność jest oceniana indywidualnie przez trenera.

6. Realizator Programu

1. Realizatorem Programu jest Powiat Wrocławski, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, będące faktycznym realizatorem niniejszego Programu.

Zadania związane z realizacją Programu obejmują:

- nadzór nad realizacją Programu, zgodnie z założonymi celami i działaniami, nakierowanymi na osiągnięcie zakładanych rezultatów,
- analizę merytoryczną Programu,
- pozyskiwanie partnerów w realizacji Programu i współpracę z nimi,
- rekrutację uczestników Programu,
- obsługę finansową Programu,

- ewaluację i monitoring Programu.
- 2. Koordynatorem Programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu lub osoba przez niego wyznaczona.

7. Miejsce realizacji Programu

Program realizowany będzie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z siedzibą we Wrocławiu, przy ul. Kościuszki 131 lub w zakładzie karnym, z którym realizator nawiąże współpracę.

8. Partnerzy Programu

Założenia programowe, w skutecznym osiągnięciu założonych celów, przewidują współpracę z instytucjami i organizacjami, którymi są: Zespoły Interdyscyplinarne, Ośrodki Pomocy Społecznej, Sądy, kuratorzy zawodowi, Prokuratura, Policja, zakłady karne, poradnie leczenia odwykowego, organizacje pozarządowe, inne podmioty realizujące programy korekcyjno-edukacyjne oraz rodziny uczestników Programu.

VI. Źródła finansowania Programu

Środki na realizację Programu zapewnia budżet państwa. Wysokość przyznanych powiatowi środków, jest uzależniona od wysokości dotacji przyznanej Wojewodzie, od liczby złożonych wniosków o dotację oraz o dodatkowe kryteria ustalane przez Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Źródłem finansowania jest dotacja z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeznaczona na realizację Programu.

VII. Monitoring i ewaluacja

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, we współpracy z trenerami oraz instytucjami właściwymi miejscowo dla uczestnika, będzie prowadzić ewaluację i monitoring Programu oraz jego efektów. Monitoring będzie prowadzony w trakcie Programu (przebieg), jak i po jego zakończeniu (efekty realizacji Programu), a wyniki działań wykorzystywane będą w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem dalszych metod oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

1. Monitoring

W trakcie trwania Programu system monitorowania obejmuje weryfikację:

- postaw uczestników,
- relacji rodzinnych,
- zdobywanej wiedzy i umiejętności,
- potrzeb i możliwości kontynuacji pracy nad zmianą zachowań przemocowych.

Po zakończeniu Programu monitoring polega na pozyskaniu informacji o funkcjonowaniu uczestnika oraz ustaleniu postępów w powstrzymywaniu się od stosowania przemocy i kontynuowaniu pracy nad sobą. Informacje zbierane są od uczestników, instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz od członków rodzin. Monitoring odbywa się przynajmniej raz w roku, w okresie do 3 lat po realizacji Programu (informacje pozyskane np. w kontakcie telefonicznym, we współpracy z innymi instytucjami lub członkami rodzin).

Celem monitoringu jest sprawdzenie, czy zaplanowane działania w końcowym efekcie, są użyteczne dla odbiorców i współodbiorców, którymi w tym przypadku są rodziny osób stosujących przemoc. Do oceny skuteczności działań programowych, niezbędna jest współpraca z partnerami Programu, szczególnie tymi, którzy realizują programy przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2. Ewaluacja

Dokonując ewaluacji należy zwrócić uwagę na te czynniki organizacyjne, które wpłynęły na wyniki realizacji Programu. Ewaluacja dokonywana jest wspólnie przez trenerów realizujących Program z przedstawicielami powiatu lub podmiotu nadzorującego realizację zadania.

Wynikiem ewaluacji będzie uzyskanie odpowiedzi na pytania:

- czy liczebność grupy jest satysfakcjonująca dla procesu oddziaływań?
- jakie czynniki korzystnie wpłynęły na rekrutację uczestników?
- jakie czynniki utrudniają pozyskanie uczestników do Programu?
- co można zrobić, by zoptymalizować liczebność grupy?
- na jakim poziomie utrzymuje się frekwencja na zajęciach (zarówno grupowych, jak i indywidualnych)?
- jakie czynniki wpłynęły na frekwencję?
- jakie działania należy kontynuować, a jakie dodatkowe można podjąć, by zwiększyć frekwencję?
- jakie czynniki korzystnie wpłynęły na zaangażowanie uczestników?

- jakie czynniki negatywnie wpłynęły na zaangażowanie uczestników?
- jaka jest efektywność oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych?
- czy i w jakim stopniu osiągnięto zakładane cele?

Do oceny skuteczności działań Programu, niezbędna będzie współpraca z partnerami Programu, szczególnie tymi, którzy realizują Programy. Wynikiem przeprowadzonej ewaluacji jest raport z rekomendacjami do kolejnych edycji oddziaływań. Kopię raportu, podpisanego przez osoby uczestniczące w sporządzaniu ewaluacji programu korekcyjno – edukacyjnego, należy przesłać do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, w terminie do 31 marca kolejnego roku.

VIII. Zagrożenia realizacji Programu i zakończenie

Program realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, to ułożony w określonym czasie ciąg działań, obejmujących wybraną grupę odbiorców, wymagający zaangażowania środków rzeczowych, ludzkich i finansowych.

Najistotniejszym zagrożeniem dla Programu, może być brak dostatecznego zainteresowania adresatów uczestnictwem w jego działaniach. Bardzo ważnym etapem jest nabór uczestników, którzy w początkowej fazie, mogą nie posiadać wystarczającej motywacji do zerwania z dotychczasowymi schematami myślenia, przejawiającymi się w ich zachowaniu. Etap naboru wymaga szczególnej współpracy instytucji tak, aby dotrzeć do grupy docelowej oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, przerywając tym samym przemoc w rodzinach.